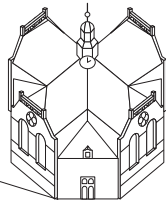

Noorder kerk concerten

zaterdag 3 februari 2018

Alma Quartet

Marc Daniel van Biemen 1ste viool

Benjamin Peled 2de viool

Jeroen Woudstra altviool

Nitzan Laster cello

Ervin Schulhoff 1894 – 1942

Vijf stukken voor strijkkwartet

Philip Glass 1937 –

Strijkkwartet nr. 2 'Company'

Claude Debussy 1862 – 1918

Strijkkwartet in g, opus 10

Animé et très décidé

Assez vif et bien rythmé

Andantino, doucement expressif

Très modéré – Très mouvementé

Huischroniqueur Herbert van Hasselt houdt na afloop van dit concert een pilaarpraatje. Verwacht prachtige anekdotes over de roemruchte geschiedenis van Amsterdam, de Noorderkerk en natuurlijk muziek. Herbert was voorheen directeur van de Amsterdamse Oude Kerk

Na afloop van het concert bieden wij u graag een kopje koffie of thee aan in de kerk!

Het **Alma Quartet** werd opgericht in 2014 en kreeg al snel een reputatie als een van de meest opwindende ensembles in Nederland. Hun debuutalbum: Schulhoff Complete String Quartets heeft internationale lof ontvangen. De Gramophone beweerde “dit kwartet schiet recht naar de top” en bewonderde het kwartet ook als “in staat om het meest verleidelijke spel te spelen”.

Het album werd gekozen voor de Preis der deutschen Schallplattenkritik ‘Bestenliste’ 2017 en was ook te horen op verschillende Duitse nationale radiostations waaronder Deutschlandfunk en SWR2, de laatste prees Alma’s Schulhoff-cyclus als de ‘nieuwe referentie-opname’. Het heeft ook toprecensies ontvangen in de belangrijkste Nederlandse kranten zoals NRC Handelsblad, De Volkskrant en Luister Magazine.

Het kwartet trad op in prestigieuze concertzalen, waaronder het Concertgebouw Amsterdam, Elbphilharmonie Hamburg, Tonhalle Düsseldorf, Sociedad Filarmónica de Bilbao, Süreyya Opera House Istanbul, maar ook clubs en andere locaties zoals Volksbühne Berlin, Theaters Tilburg, Melkweg, Sugarfactory, TrouwAmsterdam, Bimhuis en MCO Hilversum.

Ze hebben boeiende evenementen gespeeld zoals Schumannfest, Classical Music Rave, Musicians Without Borders, Philip Glass & Friends, Down The Rabbit Hole, RCO Opening Night, RCO Club Night, Shoeless Festival, Kantor Festival en TRACKS. Ze zijn ook vaste gasten op grote (internationale) radio- en televisieprogramma’s, waaronder Podium Witteman op de nationale televisie.

Het Alma Quartet heeft samengewerkt met diverse artiesten zoals Jean-Yves Thibaudet, Lisa Batiashvili, Denis Kozhukhin, Philip Glass, Hauschka, Henrik Schwarz, Dauwd, Mees Dierdorp, Nicolas van Poucke en Nino Gvetadze. Hoogtepunten van het seizoen 2017/2018 zijn de release van hun eerste album met Henrik Schwarz, een kamer-muziekproject met een wereldberoemde solist en de release van hun nieuwe album op vinyl voor Gutman Records met Dutilleux’ *Ainsi la nuit*.

Ervin Schulhoff 1894–1942

Vijf stukken voor strijkkwartet

De dadaïst Ervin Schulhoff zou de Tsjechische Satie genoemd kunnen worden. Deze graag het establishment shockerende pianist/componist was gezegend met een prikkelend gevoel voor humor. In de ironische *Symphonia germanica* op het lied *Deutschland, Deutschland über alles* nam hij, kort na het drama van de Eerste Wereldoorlog, het Duitse militarisme verschrikkelijk op de hak. Zeker zo schokkend voor het publiek moet de orgastische *Sonata erotica* uit diezelfde periode zijn geweest. In ‘the roaring twenties’ adopteerde hij jazz als een van zijn stijlelementen. In de jaren dertig bekeerde Schulhoff zich tot het socialistisch realisme. Hij was een compromisloze figuur, die vanwege zijn communistische sympathieën uiteindelijk vroegtijdig de dood vond in een Duits concentratiekamp.

De vijf stukken voor strijkkwartet componeerde Schulhoff in 1923. Het geestige werk is opgedragen aan Darius Milhaud. De malle persiflage waarmee het kwartet opent, steekt de draak met de Weense wals. Het houterige ritme alla breve (2/2 maat) waarin het walsje is geperst, ontleent de dans alle zwier. In *Alla Serenata* imiteert Schulhoff een zwakbegaafde gitarist, die zijn geliefde met zijn kwijlerig gekweel ongetwijfeld in de gordijnen jaagt. *Alla Czeca* is een Boheemse furiant, die jammerlijk ontspoot. De zwoele *Alla Tango milonga* druipt van de hitsige sensualiteit. *Alla Tarantella*, tot slot, is de Italiaanse uitsmijter van de compositie in quasi sneltreinvaart.

Philip Glass 1937–

Strijkkwartet nr. 2 'Company'

De Amerikaan Philip Glass, fysicus en filosoof, volgde een opleiding tot fluitist, was enige tijd succesvol vedergewicht boksen en verkoos daarna compositielesing te worden bij Vincent Persichetti in New York en Nadia Boulanger in Parijs. Na de nodige omzwervingen ontmoette Glass de Indiase sitarvirtuoos Ravi Shankar. Deze muzikant wijdde hem in in de geheimen van de hindoemuziek. Uit de confrontatie van westerse en oosterse muziek ontstond een synthese die Glass een geheel eigen positie in de moderne klassieke muziek heeft bezorgd. Zijn werken, als regel gekarakteriseerd als 'Minimal music', zijn gebaseerd op het voortdurend herhalen van enkele 'minimale' motieven. De (ritmische) patronen die daaruit ontstaan verschuiven geleidelijk (en soms ook abrupt), waardoor er een – zij het niet altijd even gemakkelijk te traceren – muzikale ontwikkeling plaatsvindt.

Het tweede strijkkwartet van Glass ontstond in 1983/4. Oorspronkelijk was de muziek bedoeld ter opluistering van de uitvoering van een toneelstuk van Samuel Beckett, genaamd *Company* (vandaar de titel). De opdrachtgever was het New Yorkse theatergezelschap 'Mabou Mines', dat ruim dertig jaar lang Glass regelmatig als huiscomponist inschakelde. Later zette de componist de noten op eigen vierdelige strijkkwartetbenen en maakte er ook een transcriptie voor strijkorkest van. De overwegend lyrisch gestemde muziek leende (leent) zich daar voortreffelijk voor. Het is alsof je in een jacuzzi stapt. De melodieën borrelen als warme bubbeltjes behaaglijk om je oren...

Claude Debussy 1862–1918

Strijkkwartet in g, opus 10

Op een foto genomen op 29 december 1893 in de 'Salle Pleyel' van de 'Société National de Musique' te Parijs zie je het 'Quatuor Ysaÿe', dat voor een stampvolle zaal deftig geklede dames en heren de première geeft van het enige strijkkwartet dat Claude Debussy ooit zou voltooiën. Naast de primarius, Eugène Ysaÿe, nog lang niet zo corpulent als hij later zou worden, zit Joseph Jacob, op een voor de cellist ongebruikelijke plaats. De violist Mathieu Crickboom en de altist Léon van Hout zitten tegenover hen. Onder de toehoorders was de componist Paul Dukas, een van de weinigen die direct voor de muziek van zijn collega was gewonnen. Ernest Chausson was minder enthousiast. Debussy zou hem hebben toegezegd nog een tweede kwartet te componeren, dat beter zou zijn. Mogelijk is de componist tot het derde deel van dit verloren gegane tweede kwartet gekomen. Of het echt beter zou zijn geworden... niemand kan het zeggen. Zeker is dat het aanvankelijk zo aarzelend ontvangen kwartet in g tot de toppers uit de kwartetliteratuur is gaan behoren.

De cyclische structuur, een kenmerk van de composities van zijn leermeester César Franck, is in dit nog in de traditionele (sonate)vorm(en) gegoten werk duidelijk waarneembaar. Het markante hoofdthema, waarmee het kwartet opent, keert in allerlei gedaantes als kernmotto in het werk terug. Het thema is geschreven in de Frygische toonladder (de witte toetsen van E tot E). In het *Animé* worden de noten na de expositie gelijk radicaal van karakter veranderd. Ze klinken nu tegen een achtergrond van schemerige arabesken. Dan keert het kernmotto, nagenoeg onveranderd, 'piano' weer. Voordat het neventhema aan bod komt, borduurt Debussy eerst in een legato-passage voort op het gegeven melodische materiaal. Een lang crescendo werkt toe naar het Russisch aandoende lyrische tweede thema. De melancholische melodie wordt gelardeerd met motieven uit het hoofdthema. De doorwerking en later de recapitulatie starten beide met een quasi orkestrale herhaling van het kernmotief. Het in sprankelende pizzicati uitgevoerde scherzo *Assez vif et bien rythmé* is een stylering van Javaanse gamelanmuziek, terwijl het smachtende trio in contrast vol verlangen klinkt naar... Het *Andantino, Doucement expressif* is harmonisch het minst progressieve deel. Een Russische, melancholieke melodie bepaalt als in een trance de stemming. In de langzame inleiding tot het slotdeel *Très modéré* is het kernmotief in gemodificeerde vorm weer te horen. Het stralende hoofdthema ontwikkelt zich uit een wat houderige episode, waarin de cello bijgevallen wordt door de andere instrumenten. Op z'n Beethoviaans speelt Debussy met de motiefjes waaruit het thema is opgebouwd. Het zangerige neventhema klinkt als een gesublimeerde versie van het motto uit het eerste deel. Eigenlijk is dit laatste deel een soort feest der herkenning omdat telkens citaten uit eerder gehoorde episoden opduiken.

**Muziek in de Noorderkerk:
de perfecte zaterdagmiddag in hartje Amsterdam.**

Doe boodschappen op de biologische Noordermarkt, eet de beste appeltaart van Amsterdam bij Café Winkel en geniet van een uur concert in de Noorderkerk.

Volgende Noorderkerkconcerten
10 februari Britten Jeugd Strijkorkest
17 februari Furore Blaaskwintet

De Noorderkerkconcerten worden mogelijk gemaakt door:

AF amsterdams
fonds voor de
kunst

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND NL

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS
De kunst van het geven

J.C.P. STICHTING
jong talent, cultuur & podia

BERGH STOOP & SANDERS
ADVOCATEN
Het Kersjes Fonds

PRINSELIJK
GEBONDEN

MET DANK AAN: Dille en Kamille, De Boerenmarkt en alle vrienden van de Noorderkerkconcerten.
Noorderkerkconcerten is zeer erkentelijk voor de steun van de leden van de Noorderkring

noorderkerkconcerten

/nkconcerten

noorderkerkconcerten.nl

info@noorderconcerten.nl

020 620 4415